

10. Tereny rolne

10.1 Charakterystyka użytkowania gruntów rolnych.

Powierzchnia użytków rolnych w Gdańsku wynosi 9 788 ha co stanowi 37,64 % powierzchni gminy (26 203 ha).

W większości tereny rolne stanowią rezerwy obszarów pod urbanistyczne funkcje aglomeracji miejskiej. Ze względu na korzystne uwarunkowania glebowe część terenów została zakwalifikowana jako chroniona rolnicza przestrzeń produkcyjna. Zajmuje ona południową (żuławską) część Wyspy Sobieszewskiej, tereny Oruni, Niegowo oraz część Olszynki. Rolnicze tereny na obszarze Kokoszek, Klukowa-Rębiechowa, Barniewic – Osowej, Płoni (w sąsiedztwie Rafinerii i oczyszczalni „Wschód”) traktowane są jako tymczasowe i stopniowo przekształcane w tereny zurbanizowane.

Gdańsk dysponuje wykształconą kadrą rolników wyspecjalizowanych w produkcji warzywniczej i przetwórstwie warzywniczym, dobrze wyposażonymi gospodarstwami w sprzęt maszynowy, które zapewniają dostawę świeżych warzyw dla miasta.

10.2 Zarys fizjograficzny terenów rolnych miasta Gdańska

Gospodarstwa rolne w granicach administracyjnych miasta charakteryzują się zróżnicowanym stopniem kultury rolnej, sposobem użytkowania rolniczego i zagospodarowania. Tereny rolne położone są w trzech płaszczyznach geograficznych:

a) **Wysoczyzna** – do której zalicza się grunty znajdujące się w dzielnicach: Św. Wojciech, Maćki, Orunia Górna, Łostowice, Ujeścisko Stare, Zabornia, Jasień, Szadółki, Kiełpino Górne, Kokoski, Bysewo, Firoga, Klukowo, Owczarnia, Osowa i Barniewice. Są to grunty o zróżnicowanej rzeźbie terenu, licznych stromych i erodowanych zboczach. W tym rejonie jest też szereg kotlin i zagłębień.

W strefie tej występują gleby klasy bonitacyjnej od II do V z przewagą klasy IV i V. Z uwagi na ukształtowanie terenu i w większości słabe gleby, na gruntach tych zlokalizowana jest większość ogrodów działkowych.

Na terenie górnego tarasu użytki rolne są użytkowane rolniczo i utrzymane w dobrej kulturze. Są to gospodarstwa o produkcji wielokierunkowej, o znacznej produkcji trzody chlewnej i bydła.

b) **Żuławy** – do której zalicza się dzielnice: Orunia Dolna, Lipce – Dolne, Niegowo, Olszynka, Rudniki oraz Wyspa Sobieszewska. Występują tu urodzajne gleby - mady żuławskie w większości torfowe o klasach bonitacyjnych od II – IV. Z uwagi na wartościowe ziemie i uregulowane stosunki wodne rejon ten przeznaczony jest pod intensywne rolnictwo a w szczególności pod uprawy ogrodniczo warzywne i nasienne.

W rejonie Niegowo, Lipiec i Oruni Dolnej około 90% powierzchni gruntów ornych zajmują warzywa, 10 % zboża. Uprawa warzyw charakteryzuje się w tym rejonie wysoką wydajnością. Tereny te są zakwalifikowane jako Obszar Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich.

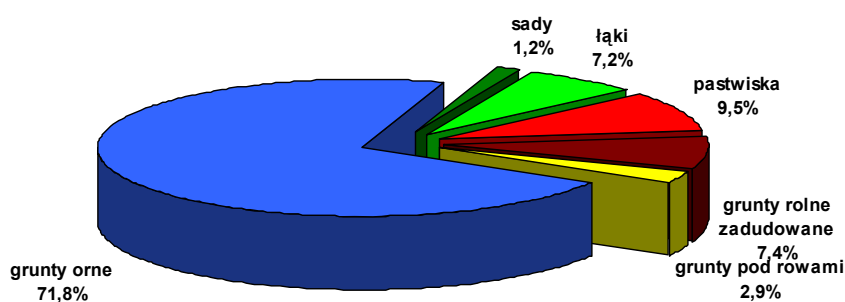
c) **Taras pośredni** - to dzielnice Wrzeszcz, Oliwa, Brzeźno i Stogi.

W tej strefie poza nielicznymi enklawami w rejonie dzielnicy Stogi (przy ul. Kaczeńce i ul. Jodłowej) łąki za Czarną Łachą, w Oliwie (w rejonie ul. Spacerowej i Bytowskiej) oraz przy ul. Myśliwskiej w Migowie tereny rolnicze z uwagi na intensywną zabudowę miejską straciły rolniczy charakter. Jest to obszar użytków rolnych o pow. 169 ha, z czego wykorzystanie rolnicze wynosi około 35 ha.

10.3 Struktura gruntów rolnych.

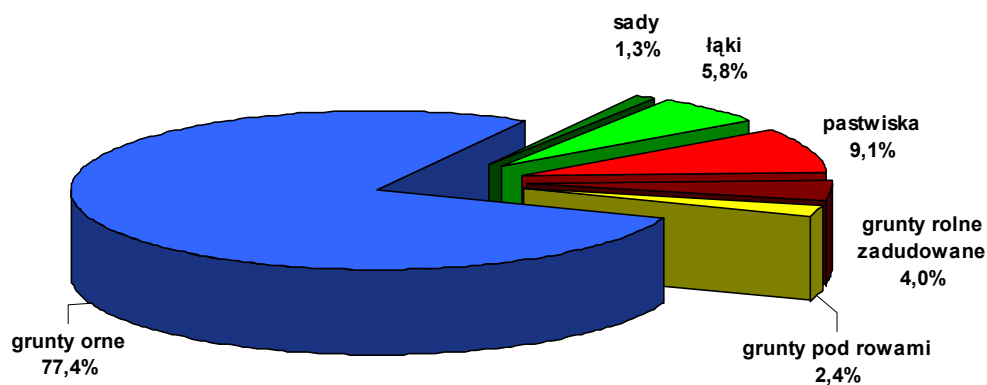
10.3.1 Struktura użytkowania gruntów rolnych w gminie.

<i>Rodzaj użytku</i>	<i>Powierzchnia [ha]</i>	<i>Struktura użytków rolnych %</i>
Grunty orne	7082	71,8
Sady	118	1,2
Łąki	706	7,2
Pastwiska	941	9,5
Grunty rolne zabudowane	734	7,4
Rowy	284	2,9
Razem	9 865	100%

10.3.2 Struktura użytkowania gruntów rolnych w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni 1 ha i powyżej)

<i>Rodzaj użytku</i>	<i>Powierzchnia [ha]</i>	<i>Struktura użytków rolnych [%]</i>
Grunty orne	2.820	77,4
Sady	48	1,3
Łąki	211	5,8
Pastwiska	333	9,1
Grunty rolne zabudowane	147	4,0
Grunty pod rowami	86	2,4
Razem	3.645	100 %

Klasy bonitacyjne użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych (grunty rolne o pow.1 ha i powyżej)

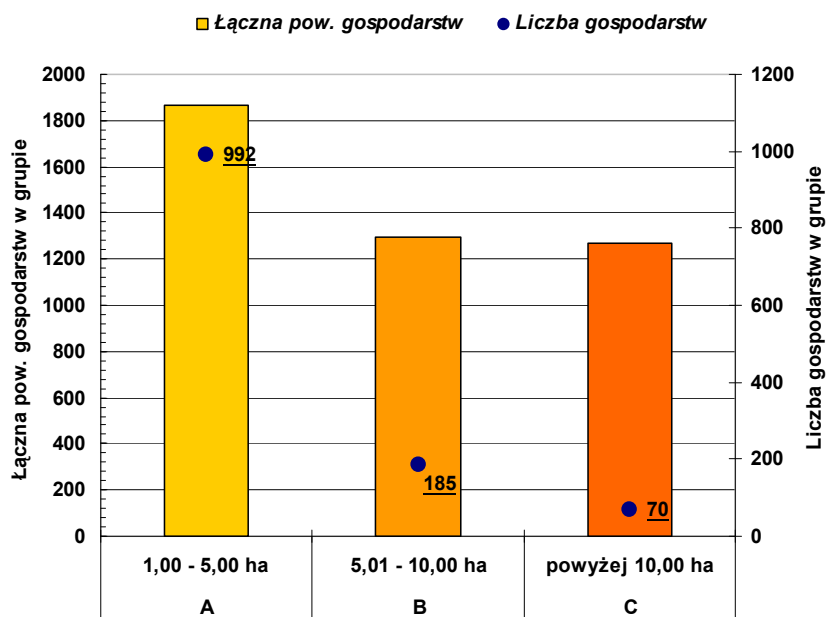
Grunty orne	[ha]
R I	2
R II	34
R III a	193
R III b	422
R IV a	922
R IV b	833
R V	440
R VI	157
R VI z	0
I. Razem	3 003

Łąki	[ha]
Ł I	0
Ł II	2
Ł III	91
Ł IV	88
Ł V	23
Ł VI	7
II. Razem	211

Pastwiska	[ha]
Ps I	0
Ps II	8
Ps III	74
Ps IV	161
Ps V	74
Ps VI	28
III. Razem	345

IV. Niesklasyfikowane	86
OGÓLEM [I+II+III+IV]	3 645

10.3.3 Zestawienie gospodarstw rolnych wg grup obszarowych.

RAZEM	1 247	4 421,57
--------------	--------------	-----------------

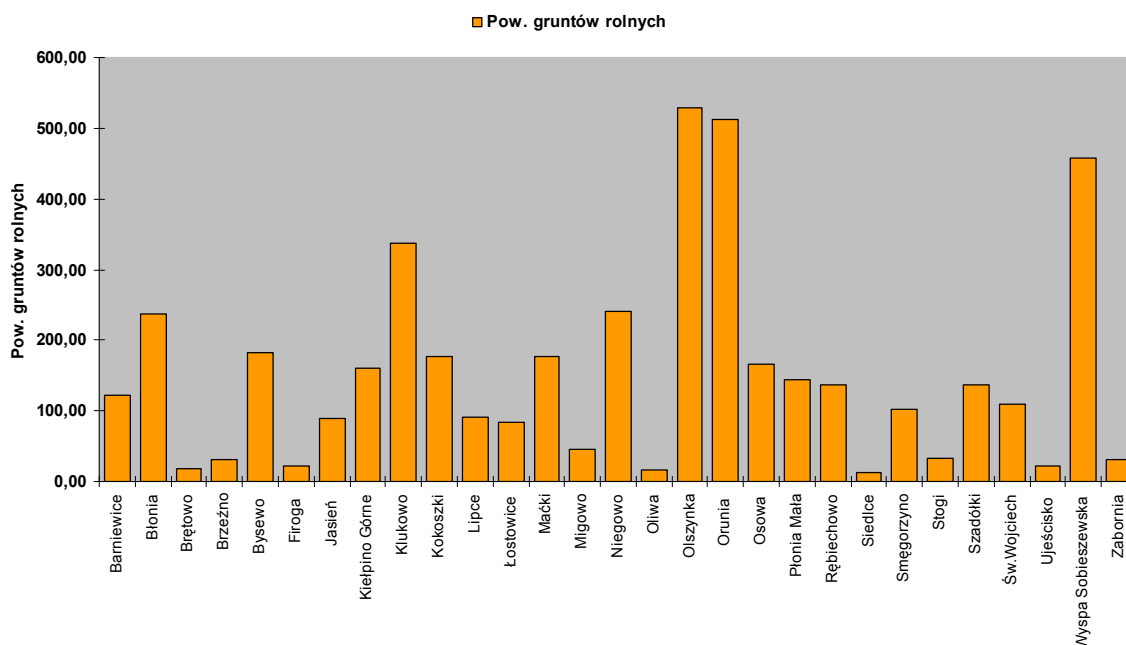
ŚREDNIA WIELKOŚĆ GOSPODARSTWA — 3,54 ha

Oprócz gospodarstw indywidualnych na terenie Gdańska funkcjonuje 68 podmiotów prawnych posiadających gospodarstwa rolne o powierzchni przekraczającej 1 ha. Łączna powierzchnia zajmowana przez te gospodarstwa wynosi 1 558,63 ha.

Różnica pomiędzy zarejestrowanymi producentami rolnymi w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (1 785 producentów) a sumą gospodarstw prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne (1 315 gospodarstw) wynika z faktu, iż osoby zameldowane lub podmioty prawne mające swoją siedzibę w Gdańsku posiadają gospodarstwa rolne poza miastem.

10.3.4 Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych oraz ilość gospodarstw rolnych w poszczególnych dzielnicach Gdańska.

(grunty własne, dzierżawione, grunty we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnych, Lasów Państwowych i inne)

<i>Dzielnica</i>	<i>Ilość gospodarstw</i>	<i>Pow. gruntów rolnych w ha</i>
Barniewice	13	122,27
Blonia	68	237,05
Brętowo	9	18,77
Brzeźno	7	31,34
Bysewo	38	181,81
Firoga	11	21,87
Jasień	41	88,90
Kielpino Górne	51	160,49
Klukowo	69	338,11
Kokoszki	40	176,95
Lipce	36	90,85
Łostowice	49	83,56
Maćki	43	176,19
Migowo	16	45,91
Niegowo	34	240,13
Oliwa	9	16,62
Olszynka	152	528,74
Orunia	153	512,31
Osowa	52	165,21
Płonia Mała	30	144,05
Rębiechowo	25	136,31
Siedlce	3	11,87
Smęgorzyno	26	102,63
Stogi	9	32,30
Szadółki	45	136,54
Św. Wojciech	45	109,45
Ujeścisko	12	22,70
Wyspa Sobieszewska	148	456,87
Zabornia	13	31,77
RAZEM	1 247	4 421,57

Dane na podstawie wykazu gospodarstw objętych podatkiem rolnym.

10.3.5 Szacunkowa struktura zasiewów użytków rolnych na terenie Gminy Gdańsk w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha.

Wyszczególnienie	Powierzchnia zasiewów [ha]	Procentowy udział %
zboża	3600	44,50
okopowe	1180	14,59
rzepak	40	0,50
strączkowe	150	1,85
warzywa gruntowe	1350	16,69
użytki zielone	1140	14,09
sady	90	1,11
pozostałe uprawy	30	0,37
grunty odłogowane	510	6,30
RAZEM	8 660	100 %

Opracowano na podstawie danych uzyskanych z Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

10.4 Hodowla zwierząt

Na terenie Gdańska są hodowle: bydła, trzody chlewnej, koni oraz zwierząt futerkowych. Najwięcej bydła znajduje się na Wyspie Sobieszewskiej. Jest tam zlokalizowane również największe gospodarstwo specjalizujące się w hodowli bydła – Gospodarstwo Hodowli i Nasiennictwa „Polan” sp. z o.o. Na wyspie zarejestrowano prawie 400 szt. bydła. Prawie 150 szt. bydła jest zarejestrowane w gospodarstwach rolnych położonych w dzielnicach Rębiechowo, Osowa, Kiełpinek, Kiełpino Górne. Średnio w gospodarstwach jest 3 – 4 sztuki, najwięksi hodowcy z tego obszaru posiadają w granicach 15 - 20 szt. Pojedyncze zwierzęta znajdują się w gospodarstwach zlokalizowanych na terenach Olszynki, Lipiec, Szadółek, Smęgorzyna. Łącznie na terenie Gdańska zarejestrowano 700 szt. bydła. W Gdańsku jest ok. 10 gospodarstw specjalizujących się w produkcji trzody chlewnej. Wielkość stad waha się w granicach od 30 do 100 szt. Gospodarstwa te są położone w następujących dzielnicach: Maćkowy, Szadółki, Jasień, Wyspa Sobieszewska, Bysewo oraz Smęgorzyno. Odnośnie prowadzonej hodowli koni obecnie nie ma dokładnych informacji. Część właścicieli koni, którzy są zameldowani na terenie miasta, utrzymuje swoje zwierzęta w pensjonatach położonych poza Gdańskiem. Natomiast w samym mieście konie są hodowane na obszarze dzielnic: Lipce, Bysewo i Owczarnia.

Zwierzęca produkcja rolnicza na terenie Gdańska jest prowadzona na obszarach zakwalifikowanych w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska” jako chroniona rolnicza przestrzeń produkcyjna. Jest to południowa część Wyspy Sobieszewskiej oraz tereny o funkcji rolniczej tymczasowej do czasu zainwestowania (Kokoszki, Klukowo. Rębiechowo, Osowa).

10.5 Wyłączenia gruntów rolnych z produkcji

Każdego roku pewna część gruntów rolnych jest przekształcana na cele urbanistyczne miasta. W 2006r. wyłączono z produkcji rolnej 173,70 ha, w tym 66 ha wyłączono w związku z aktualizacją danych ewidencji gruntów dotyczyło to terenów już zabudowanych. Pozostałe obszary zostały wyłączone na wniosek zainteresowanych w związku z prowadzonymi inwestycjami.

10.6 Szkody spowodowane klęskami żywiołowymi.

W czerwcu i lipcu 2006r. na terenie Gdańska wystąpiła klęska suszy. W wyniku poniesionych start w gospodarstwach rolnych Wojewoda Pomorski powołał Komisję Gminna ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych, w skład której weszli pracownicy ówczesnego Wydziału Środowiska oraz Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Łącznie oszacowano 240 ha użytków rolnych w gospodarstwach położonych w dzielnicach Płonia, Olszynka, Błonia, Rudniki. Największe straty stwierdzono w uprawie warzyw gruntowych – ponad 60%. W uprawach zbóż starty oszacowano w granicach 40-60%, w okopowych ponad 52%. Średnia start poniesionych we wszystkich szacowanych uprawach na terenie gminy wyniosła 42%, natomiast wysokość start oszacowano na kwotę 237 100 PLN.

Natomiast w sierpniu 2006r. teren Gdańska nawiedziły ulewne deszcze powodując kolejne straty w uprawach rolnych. Komisja Gminna ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych wyceniła straty na ponad 210 ha użytków rolnych. Średnia start poniesionych w uprawach zbóż wyniosła ponad 56%, natomiast wysokość start oszacowano na kwotę 139 400 PLN.

10.7 Drogi rolnicze

Wykonany został remont drogi rolniczej przy ul. Żuławskiej oraz utwardzenie jej nawierzchni płytami na długości 222 m.

10.8 Obowiązkowe ubezpieczenia OC

Zgodnie z ustawą z dn. 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych dokonano kontroli w 9 gospodarstwach rolnych pod kątem posiadania obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego oraz ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych.